

Συγγραφέας: Αγαθοπούλου Ελένη

ΕΠΙΠΕΔΟ Γ1

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ – ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΤΕΧΝΕΣ

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

[Ζωγραφική μαθητών δημοτικού σχολείου βασισμένη σε πίνακες του Χουάν Μιρό.

Πηγή: <http://www.deepspacesparkle.com/2011/12/05/miro-art-lesson/>]

Βρήκατε στο διαδίκτυο ένα άρθρο για τη σημασία της διδασκαλίας της τέχνης στην εκπαίδευση. Μερικές φράσεις, όμως, δεν φαίνονται καλά. Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχουν οι φράσεις που ταιριάζουν στα κενά σημεία του κειμένου. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο και συμπληρώνετε δίπλα σε κάθε φράση του πίνακα τον αριθμό του κενού στο οποίο αυτή ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα. Υπάρχουν πέντε (5) φράσεις που δεν ταιριάζουν σε κανένα κενό.

0. _____ στο όνειρό του λαμβάνει ο Σωκράτης,
«μουσικήν ποίει και εργάζου» (Φαίδων 60γ-62γ), δηλαδή «να καλλιεργείς το πνεύμα σου και να εργάζεσαι», θα μπορούσε να εκληφθεί και ως 1.
_____ της τέχνης τόσο στην παιδεία όσο και στη ζωή γενικότερα, 2. _____ η παιδεία έχει τελικό στόχο την ανύψωση του ανθρώπου από άτομο σε πρόσωπο με γνώση αλλά και ευαισθησία, με κρίση και ανθρωπιά, με εσωτερική καλλιέργεια και κοινωνική συνείδηση.
- Φυσικά όλες οι μορφές τέχνης (ποίηση, μουσική, εικαστικές τέχνες, θέατρο κ.ά.) 3.
_____ καλλιέργεια και διευρύνουν το υπαρξιακό πεδίο.
Θα εξετάσουμε όμως εδώ μόνο τις εικαστικές τέχνες και 4.
_____ πιο συγκεκριμένα στη ζωγραφική, που ως μάθημα

διδάσκεται με διάφορα ονόματα στις δύο πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης, 5.
_____ τη σχέση και τη σύζευξη της τέχνης με την παιδεία.

Οπτική ευαισθησία και άσκηση χεριού

Βασικοί θετικοί παράγοντες του μαθήματος των εικαστικών τεχνών στην παιδεία 6.
_____ ότι είναι οι ακόλουθοι:

α. Η καλλιέργεια της οπτικής ευαισθησίας, που είναι ιδιαίτερα σημαντική για την
όλη προσωπικότητα του παιδιού. Η αυξημένη παρατήρηση, 7.
_____ το παιδί ένα αντικείμενο, είναι πολλαπλά χρήσιμη.
Η καταγραφή με το σχέδιο επιτρέπει στο παιδί 8. _____
και έτσι η παρατηρητικότητα του οξύνεται και γίνεται λειτουργικότερη. Η αναγκασία
επιλογή των κύριων εικαστικών στοιχείων του αντικειμένου είναι επίσης πολύ
ωφέλιμη διαδικασία. Οι σύγχρονες αφαιρετικές τάσεις της εικαστικής αντίληψης 9.
_____ κατεύθυνση αυτή.

β. Η άσκηση του χεριού, 10. _____ αυτά ερεθίσματα σε
εικαστικές μορφές. Και η άσκηση αυτή πέρα καθ' εαυτής της ικανότητας έχει και
άλλα γενικότερα ευεργετικά για το παιδί αποτελέσματα.

γ. Η ζωγραφική απεικόνιση του κόσμου προσφέρει στο παιδί διπλή ικανοποίηση και
χαρά: πρώτα αίσθημα κατάκτησης του απεικονιζόμενου αντικειμένου, καθώς το
αντικείμενο γίνεται δικό του δημιούργημα. Έπειτα και σημαντικότερο του δίνει τη
βαθύτατη ικανοποίηση της δημιουργικής πράξης. Η δημιουργία είναι από τα
κυριότερα αιτήματα της ανθρώπινης ύπαρξης. Είναι ουσιώδες συστατικό της.

Πηγή: <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=104163> Νίκος Ζίας (Διασκευή)

Η εντολή που	0 (παράδειγμα)
συμβάλλουν σε αυτή την καλλιέργεια	
μια και ενδιαφερόμαστε για	
τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της παρατήρησης	
ώστε να μπορεί να μεταφέρει τα οπτικά	

με την προϋπόθεση ότι	
θα μπορούσαμε να νομίζουμε	
υποδήλωση της σημασίας	
θα επικεντρωθούμε	
να επικεντρωθούμε	

αν δεν πιστεύουμε ότι	
την παρατηρητικότητα	
που απαιτείται για να ζωγραφίσει	

συμβολισμός της σημασίας	
βοηθούν ακόμη περισσότερο στην	
θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε	

Λύση

Η εντολή που	0 (παράδειγμα)
συμβάλλουν σε αυτή την καλλιέργεια	3
μια και ενδιαφερόμαστε για	5
τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της παρατήρησης	8
ώστε να μπορεί να μεταφέρει τα οπτικά	10
αν δεν πιστεύουμε ότι	
την παρατηρητικότητα	
που απαιτείται για να ζωγραφίσει	7

με την προϋπόθεση ότι	2
θα μπορούσαμε να νομίζουμε	
υποδήλωση της σημασίας	1
θα επικεντρωθούμε	4
να επικεντρωθούμε	
συμβολισμός της σημασίας	
βοηθούν ακόμη περισσότερο στην	9
θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε	6

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Θα ακούσετε δύο (2) φορές μέρος ραδιοφωνικής εκπομπής με ομιλητή έναν καθηγητή Ιστορίας της Τέχνης. Αυτά που ακούτε σας ενδιαφέρουν και κρατάτε σύντομες σημειώσεις (2-8 λέξεις), όπως στο παράδειγμα.

0. Ας δούμε ποιοι είναι οι παράγοντες που έχουν σημαντικό ρόλο στη σύνδεση τέχνης - παιδείας
1. Το ζωντανό πρόβλημα _____ είναι τι συμβαίνει σήμερα στην ελληνική πραγματικότητα.
 2. Θα ήθελα να προσθέσω σε αυτά _____, του σχεδίου και του χρώματος, που βοηθά το παιδί να ανοίξει ευκολότερα διάλογο με τις εικαστικές τέχνες .
 3. Υπάρχει η τάση η μάθηση να αντιμετωπίζεται κυρίως _____ .
 4. Οι διδακτικές ώρες που διατίθενται για τα καλλιτεχνικά (και άλλα σχετικά μαθήματα) ίσως να θεωρούνται _____ .
 5. Η κοντόφθαλμη ωφελιμιστική αυτή αντίληψη που δύσκολα θα την ονόμαζα «εκπαιδευτική» _____.
 6. Η χρησιμότητα του μαθήματος, ενώ είναι, ή _____, δεν έχει γίνει κατανοητή από τους αρμοδίους.

7. Η τέχνη είναι _____ και απευθύνεται στον όλο άνθρωπο.
8. Στον άνθρωπο της εποχής μας η τέχνη έχει την ανάγκη _____.
9. Είναι πλέον άμεση ανάγκη να κάνουμε _____ του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.
10. Αξίζει τον κόπο και τη δαπάνη, γιατί _____.

Λύση

1. που τίθεται
2. τη σημασία της γνώσης της τεχνικής
3. ως μέρος της παραγωγικής διαδικασίας
4. από τους τεχνοκράτες καταδπάνηση ωφελίμου χρόνου
5. παραβλέπει την ουσιαστικότερη πλευρά της παιδείας
6. θα έπρεπε να είναι προφανής
7. κατεξοχήν βιωματική
8. να στηριχθεί και στην ιστορική γνώση
9. έκκληση στους αρμόδιους
10. αποτελεί μια ιδιαίτερα πολύτιμη μακροπρόθεσμη επένδυση

Κατανόηση Προφορικού Λόγου – Κείμενο

Το ζωντανό πρόβλημα που τίθεται είναι τι συμβαίνει σήμερα στην ελληνική πραγματικότητα και τι μπορεί να γίνει ή έστω τι προτείνεται.

Ας δούμε ποιοι είναι οι παράγοντες που έχουν σημαντικό ρόλο στη σύνδεση τέχνης - παιδείας:

Πρώτα είναι τα λεγόμενα σήμερα *καλλιτεχνικά μαθήματα*. Τα όσα λέχθηκαν προηγουμένως κυρίως σε αυτά τα μαθήματα αναφέρονται. Θα ήθελα να προσθέσω σε αυτά τη σημασία της γνώσης της τεχνικής, του σχεδίου και του χρώματος, που

βοηθά το παιδί να ανοίξει ευκολότερα διάλογο με τις εικαστικές τέχνες και να κατανοήσει τις μορφές καθώς και να διαμορφώσει δικά του κριτήρια. Κριτήρια που ξεκινούν μαζί και με άλλους παράγοντες στους οποίους αναφερόμαστε πιο κάτω από την αποτίμηση των έργων τέχνης, του ζωγραφικού πίνακα και της τοιχογραφίας, του χαρακτικού και του γλυπτού και φθάνουν ως την επιλογή των επίπλων, των χρηστικών αντικειμένων, τα ενδύματα, τη μόδα. Βοηθούν το παιδί να διαμορφώνει αυτό που, γενικά, ονομάζουμε «καλό γούστο» και που έχει τόσο μεγάλο ρόλο στην καθημερινή ζωή και μπορεί να συντελεί στον περιορισμό της χυδαιότητας, η οποία από παντού μας κατακλύζει.

Πώς όμως αντιμετωπίζονται τα μαθήματα αυτά; Υπάρχει η τάση η μάθηση να αντιμετωπίζεται κυρίως ως μέρος της παραγωγικής διαδικασίας. Συχνά ο προγραμματισμός υπακούει σε αυτή την κατεύθυνση. Σε αυτό το πλαίσιο οι διδακτικές ώρες που διατίθενται για τα καλλιτεχνικά (και άλλα σχετικά μαθήματα) ίσως να θεωρούνται από τους τεχνοκράτες καταδαπάνηση ωφελίμου χρόνου. Η κοντόφθαλμη ωφελιμιστική αυτή αντίληψη, που δύσκολα θα την ονόμαζα «εκπαιδευτική», παραβλέπει την ουσιαστικότερη πλευρά της παιδείας. Γιατί ακριβώς στην εποχή που η τεχνολογική εκπαίδευση και η πληροφορική είναι αναγκαίες για την επιβίωση την προσωπική αλλά και την εθνική, αυτά τα «άλλα» μαθήματα, όπως τα καλλιτεχνικά, είναι απαραίτητα για να επιτελέσει η παιδεία τον ύψιστο στόχο της: να διασώσει το ανθρώπινο πρόσωπο από τη μαζικοποίηση και τη μετατροπή του σε έναν αριθμό.

Δεύτερος σημαντικός παράγων θα είναι η *εισαγωγή του μαθήματος της Ιστορίας της Τέχνης* συστηματικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και, μαζί με το μάθημα της Ιστορίας, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η χρησιμότητα του μαθήματος, ενώ είναι, ή θα έπρεπε να είναι, προφανής, δεν έχει γίνει κατανοητή από τους αρμοδίους, με επικάλυψη πάντοτε του προβλήματος τις ανάγκες του αναλυτικού προγράμματος και την αναγκαιότητα τεχνολογικών μαθημάτων.

Η τέχνη είναι κατεξοχήν βιωματική και απευθύνεται στον όλο άνθρωπο, αλλά κυρίως διά των αισθήσεων στοχεύει στο συναίσθημα. Ωστόσο στον άνθρωπο της εποχής μας έχει την ανάγκη να στηριχθεί και στην ιστορική γνώση.

Η αυτονόητη αξία της τέχνης για την παιδεία και η άμεση σχέση μαζί της, καθώς και η καθοριστική για τη ζωή μας σημασία της, θα έπρεπε να μας οδηγήσει σε κάποια πρακτικά συμπεράσματα. Χρειάζονται εκπαιδευτικά προγράμματα με τη συνεργασία μεταξύ καθηγητών καλλιτεχνικών και καθηγητών ιστορίας της τέχνης. Καθηγητές της Ιστορίας της Τέχνης όμως δεν υπάρχουν. Είναι πλέον άμεση ανάγκη να κάνουμε έκκληση στους αρμόδιους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και στον υπουργό Παιδείας για την εισαγωγή αυτονόμου μαθήματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Αξίζει τον κόπο και τη δαπάνη, γιατί είναι μια μακροπρόθεσμη επένδυση με μεγέθη μη μετρητά, αλλά και γι' αυτό ακόμη περισσότερο πολύτιμη. Γιατί αναφέρεται στην ψυχή των παιδιών μας, που η καθεμία αξίζει όσο όλος ο κόσμος.

Πηγή: <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=104163> Νίκος Ζίας (Διασκευή)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (1)

Διαβάζετε το παρακάτω κείμενο, αλλά δεν καταλαβαίνετε κάποιες λέξεις ή φράσεις. Στον πίνακα που ακολουθεί περιέχονται συνώνυμα και ορισμοί των λέξεων αυτών. Βρείτε και γράψτε τις λέξεις αυτές στον πίνακα που ακολουθεί, όπως στο παράδειγμα.

Τα τελευταία χρόνια η αριστεία φαίνεται να αποτελεί τη λέξη-κλειδί σε όλους τους αναπτυξιακούς σχεδιασμούς. Η πολιτική αυτή της αριστείας παίρνει μάλιστα τέτοιες διαστάσεις, ώστε θεωρείται προϋπόθεση βιώσιμης λειτουργίας και ανάπτυξης των κρατών.

Και όπως είναι φυσικό μια τέτοια πολιτική δεν αφήνει αλώβητο τον εκπαιδευτικό χώρο. Η δράση για την τεκμηρίωση και την ανάδειξη της αριστείας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, οι ποικίλοι διαγωνισμοί αριστείας που αφορούν εκπαιδευτικούς και σχολεία, το νέο σύστημα επιλογής των μαθητών των πειραματικών σχολείων είναι μερικά τέτοια παραδείγματα. Η ανάδειξη λοιπόν των αρίστων επιστημόνων, ερευνητών, δασκάλων και μαθητών αποτελεί την προϋπόθεση για την ανάπτυξη, την πρόοδο αλλά και την ίδια την υπόσταση της πολιτείας και των θεσμών της. Πρέπει ωστόσο να αναρωτηθούμε σε ποια ανάπτυξη αναφερόμαστε, με ποιους όρους, ποια κριτήρια και ποιους στόχους. Γιατί ο λόγος της αριστείας που σταδιακά συγκροτείται, διαφορετικός από τον αντίστοιχο της αρχαιότητας, φαίνεται να καλύπτει εντέχνως, με το πρόσχημα της καινοτομίας και της ανάπτυξης, την αριστοκρατική του διάσταση, την οικονομική του στόχευση και τον αναπαραγωγικό κοινωνικό του χαρακτήρα.

Σε ποιο πλαίσιο όμως συγκροτείται αυτός ο λόγος στη χώρα μας; Στην Ελλάδα της κρίσης για παράδειγμα, το δημόσιο Πανεπιστήμιο που μαστιάζεται πραγματικά από τη δραστική μείωση του ανθρώπινου δυναμικού και τη δραματικό περιορισμό της χρηματοδότησης από δημόσιους πόρους καλείται να γίνει άριστο. Αξιολογούμενο μάλιστα με οικονομικού τύπου αναπτυξιακά κριτήρια, που περιορίζουν σημαντικά το πεδίο παρέμβασης των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, εάν δεν το ακυρώνουν. Με ανάλογα κριτήρια αριστείας προσδιορίζονται και οι όροι επιλογής των μαθητών για τα κατ' ευφημισμών πειραματικά σχολεία, σε οικονομικές συνθήκες που δεν επιτρέπουν σε παιδιά από τα λιγότερο ευνοημένα περιβάλλοντα να αντεπεξέλθουν στις σκληρές ανταγωνιστικές απαιτήσεις ενός επιλεκτικού συστήματος. Για να μην αναφερθούμε στα «εκπαιδευτικά» κριτήρια αυτής της

επιλογής ή στο ότι ο πειραματισμός είναι ασύμβατος με αριστεία. Γιατί στην προοπτική της αριστείας τα «πειραματικά» σχολεία χάνουν και τη δυνατότητα να δοκιμάζουν, ακυρώνοντας με αυτό τον τρόπο και τον πειραματικό τους χαρακτήρα.

Πηγή: <http://www.neapaideia-glossa.gr/content/151e.htm> Βασίλης Τσάφος
(Διασκευή)

0. που έχει πιθανότητες να επιζήσει	βιώσιμος ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
1. ό,τι χρησιμοποιείται για τη συγκάλυψη των πραγματικών σκοπών μιας ενέργειας	
2. αταίριαστος	
3. βλάπτεται σοβαρά	
4. επιδέξια	
5. ύπαρξη	

[λεξιλόγιο-συνώνυμα-αντιστοίχιση-εκπαίδευση]

Λύση

1. που έχει πιθανότητες να επιζήσει	βιώσιμος ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
2. ό,τι χρησιμοποιείται για τη συγκάλυψη των πραγματικών σκοπών μιας ενέργειας	πρόσχημα
3. αταίριαστος	ασύμβατος
4. βλάπτεται σοβαρά	μαστίζεται
5. επιδέξια	εντέχνως
6. ύπαρξη	υπόσταση

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (2)

Στον παρακάτω πίνακα να αντιστοιχίσετε τις λέξεις, έτσι ώστε να δημιουργήσετε συμφράσεις που αναφέρονται σε θέματα πολιτισμού και εκπαίδευσης, όπως στο παράδειγμα. «**Συμφράσεις**» λέγονται δύο ή περισσότερες λέξεις που τις συναντάμε συχνά **μαζί**.

Παράδειγμα: 0. → Α. πυκνή γραφή

0. πυκνή	→	α) γραφή
1. αισθητική		β) απασχόληση
2. δειγματική		γ) λειτουργία
3. δημιουργική		δ) αγωγή
4. εύρυθμη		ε) διαδικασία
5. μαθησιακή		στ) διδασκαλία

Λύση

1δ, 2στ, 3β, 4γ, 5ε

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Καθοδηγούμενη δραστηριότητα (1)

Στο παρακάτω κείμενο να συμπληρώσετε τα κενά σχηματίζοντας ουσιαστικά από τα ρήματα του πίνακα, όπως στο παράδειγμα. Μπορείτε να δουλέψετε σε ζευγάρια και να βρείτε τα **παράγωγα** ουσιαστικά με τη βοήθεια του *Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής*:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html.

**εξοικειώνω συσσωρεύω επεξεργάζομαι προσεγγίζω εξειδικεύω
σηματοδοτώ**

Παράδειγμα: εξοικειώνω → εξοικείωση

Η Εικαστική αγωγή δεν έχει νόημα να ασκείται μόνο με τους αισθητικούς όρους του ωραίου ή του όμορφου. Δεν πρέπει να αναφέρεται μόνο στην αισθητική εμπειρία αλλά και στην 0. _____ των μαθητών με τις οπτικές ή άλλες γλώσσες, στην αποκωδικοποίησή τους, στην κατανόηση της κοινωνιολογίας ή της ευρύτερης 1. _____ των εικόνων, κ.λπ.

Η Εικαστική αγωγή οφείλει να είναι κάτι περισσότερο από την παροχή καλλιτεχνικών δεξιοτήτων, κάτι παραπάνω από μια 2. _____ και 3. _____ τεχνικών γνώσεων. Πέρα από αυτά, είναι μία δημιουργική στοχαστική δραστηριότητα με εναλλακτικές προσλαμβάνουσες.

Η διδασκαλία της Εικαστικής αγωγής, πρέπει να συνδυάζει τις ομαδικές και τις εξατομικευμένες ασκήσεις. Παρά το γεγονός ότι η πορεία των δραστηριοτήτων έχει έναν ελεύθερο χαρακτήρα, που αφήνει περιθώριο στο τυχαίο και στο αυθόρμητο, πρέπει να κτίζεται σε μία επιστημονικά προγραμματισμένη διδακτική και

μαθησιακή πορεία. Απαιτείται μια μεθοδική οργάνωση των δραστηριοτήτων η οποία να λαμβάνει υπόψη της τα ερωτήματα του Piaget: «Τι πρέπει να διδάξουμε και γιατί» (Μαγουλιώτης 2002: 60). Δεν συνιστά εικαστική αγωγή το να χορηγήσουμε απλώς υλικά για τέχνη στα παιδιά ώστε να τα απασχολήσουμε μία βροχερή ημέρα, ούτε το να ανακαλύψουμε και να εκπαιδεύσουμε τα καλλιτεχνικά προικισμένα. Οι εικαστικές δραστηριότητες δεν πρέπει να οδηγούν σε στερεότυπα, που εμποδίζουν την ανάπτυξη της δημιουργικότητας του ατόμου. Καλό είναι να αποφεύγεται η μονοτονία του τρόπου 4. _____ των θεμάτων. Η διαφορετική οργάνωση και μέθοδος μπορούν να εξυπηρετήσουν κάθε φορά άλλους στόχους.

Οι προτεραιότητες στους στόχους διαφοροποιούνται από διάφορους παράγοντες, όπως η ηλικία των παιδιών, το επίπεδο εκπαίδευσης, οι τοπικές συνθήκες και άλλους.

Η αισθητική 5. _____ των έργων της τέχνης και η θεωρητική ενασχόληση των μαθητών με αυτά δεν πρέπει να έχουν γνωσιολογικό χαρακτήρα, αλλά να συνδέονται με τη δημιουργία έργων και μορφωμάτων.

Η πλέον κατάλληλη μέθοδος για την οργάνωση και υλοποίηση των εικαστικών δραστηριοτήτων είναι η μέθοδος project (σχέδια εργασίας), διότι έχει αποδειχθεί ότι μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη μαθησιακή πράξη.

Λύση

1. εξοικειώνω → εξοικείωση, 2. εξειδικεύω → εξειδίκευση 3. συσσωρεύω → συσσωρευση, 4. επεξεργάζομαι → επεξεργασία, 5. προσεγγίζω → προσέγγιση

Πηγή: <http://www.edc.uoc.gr/~didgram/PDF/XRISTIDIS.pdf> Κωνσταντίνος Χρηστίδης (Διασκευή)

[Λεξιλόγιο -συμπλήρωση κενών με παράγωγα-τέχνες και εκπαίδευση]

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Καθοδηγούμενη δραστηριότητα (2)

Σε συνεργασία με ένα συμμαθητή σας, συμπληρώστε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με σύνθετες λέξεις που σχηματίζονται με το συνδυασμό των προθημάτων ή λέξεων με άλλες λέξεις στον πίνακα και κάνοντας τις αλλαγές που χρειάζονται. Μετά χρησιμοποιήστε αυτές τις λέξεις σε δικές σας προτάσεις.

δόμηση νέα δυσ- ομοιογένεια τυπωμένος απ(ο)- πλέκω διακριτός πλευρά πολύ κακός ελληνική εν-

Παράδειγμα
νέα+ελληνική→νεοελληνική

Ένας από τους διδακτικούς στόχους του Ομίλου Εικαστικών είναι η νεοελληνική τέχνη και οι σύγχρονες καλλιτεχνικές τάσεις στην αναπαράσταση της ανθρώπινη μορφής.

1. Διαθεματική προσέγγιση ορίζεται η _____ διερεύνηση και μελέτη ενός θέματος που άπτεται πολλών γνωστικών αντικειμένων.
2. Στη διαθεματική εκπαίδευση οι διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στα πεδία της γνώσης γίνονται πλέον _____.
3. Τα σχολικά εγχειρίδια χρησιμοποιούν συχνά για την εικονογράφησή τους έργα τέχνης, που όμως δυστυχώς είναι _____ ή πολύ μικρής κλίμακας για να «διαβαστούν».
4. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι ειδικά η σύγχρονη τέχνη, εκ των πραγμάτων _____ πολλές περιοχές γνώσης, συνδέοντας π.χ. την τέχνη ακόμα και με την οικολογία ή τις κοινωνικές επιστήμες.
5. Στη μοντέρνα τέχνη η _____ του ωραίου ως βασικού κριτηρίου αξιολόγησης των έργων τέχνης γίνεται και για να αμφισβητήσει τις καλλιτεχνικές δεξιότητες ως τέτοιες.

Λύση

1. πολύ + πλευρά → πολύπλευρη, 2. δυσ- + διακριτός → δυσδιάκριτες, 3. κακός + τυπωμένος → κακοτυπωμένα, 4. εν- + πλέκω → εμπλέκει, 5. απ(ο) + δόμηση → αποδόμηση

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (1)

Ένας φίλος σας έχει γράψει μέρος ενός άρθρου για τα οφέλη της διδασκαλίας του μαθήματος της μουσικής στο σχολείο. Επειδή, όμως, είναι ξένος, κάνει ακόμη λάθη όταν γράφει και γι' αυτό σας ζητάει να τον βοηθήσετε. Βρείτε τις λάθος λέξεις, διαγράψτε τις και γράψτε τις στο πλαίσιο που είναι δίπλα στη γραμμή της καθεμιάς, όπως στο παράδειγμα.

Προσέξτε: οι λέξεις που πρέπει να βρείτε είναι **PENTE (5)** χωρίς το παράδειγμα.

Μέσα από τη μουσική παιδεία οι μαθητές και οι μαθήτριες	
εξελίσσονται με πολίτες που έχουν συνείδηση της ατομικής	σε ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
μουσικής ταυτότητάς τους το τοπικό αλλά και παγκόσμιο	
μουσικό γίνεσθαι, που αντιλαμβάνονται ότι η δημιουργία	
της μουσικής συνδέεται με την έννοια του χρόνου και του	
κοινωνικού πλαισίου. Επομένως σέβονται τους άλλους	
μουσικούς πολιτισμούς και δημιουργούν, συμμετέχουν,	
επικοινωνούν μέσα από τη μουσική και συμβάλλουν στα	
κοινωνικά και μουσικά δρώμενα της κοινότητάς τους.	
Παράλληλα, είναι πολίτες που κατανοούν τις λειτουργίες που	
επιτελεί η μουσική στην καθημερινή ζωή καθώς και τις ηθικές	
προεκτάσεις και έχουν κάποιες από αυτές. Είναι πολίτες που	
ερμηνεύουν και διαμορφώνουν άποψη για τα σύγχρονα	
μουσικά ρεύματα, που νοιάζονται για το φυσικό, κοινωνικό,	
πνευματικό και οικονομικό περιβάλλον, που γνωρίζουν και	
μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη μουσική τεχνολογία και τα	
μέσα που προσφέρει η τεχνολογία πληροφορίας και	

επικοινωνίας.	
Η Μουσική, έτσι, συμβάλλει την ολιστική παιδεία των	
μαθητών και των μαθητριών και στη διαμόρφωση πολιτών	
<u>που</u> είναι ικανοί και ωφέλιμοι μπροστά στις προκλήσεις του	
21ου αιώνα.	
Το Πρόγραμμα Σπουδών της Μουσικής αποτελεί πλαίσιο από	
διαπραγμάτευση τόσο από τους εκπαιδευτικούς (άνδρες και	
γυναίκες) όσο και από τους μαθητές και τις μαθήτριες και όχι	
μια δοσμένη συνταγή για άκριτη εφαρμογή.	

Λύση

Μέσα από τη μουσική παιδεία οι μαθητές και οι μαθήτριες	
εξελίσσονται με πολίτες που έχουν συνείδηση της ατομικής	σε
μουσικής ταυτότητάς τους το τοπικό αλλά και παγκόσμιο	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ στο
μουσικό γίνεσθαι, που αντιλαμβάνονται ότι η δημιουργία	
της μουσικής συνδέεται με την έννοια του χρόνου και του	
κοινωνικού πλαισίου. Επομένως σέβονται τους άλλους	
μουσικούς πολιτισμούς και δημιουργούν, συμμετέχουν,	
επικοινωνούν μέσα από τη μουσική και συμβάλλουν στα	
κοινωνικά και μουσικά δρώμενα της κοινότητάς τους.	
Παράλληλα, είναι πολίτες που κατανοούν τις λειτουργίες που	
επιτελεί η μουσική στην καθημερινή ζωή καθώς και τις ηθικές	
προεκτάσεις και έχουν κάποιες από αυτές. Είναι πολίτες που	που

ερμηνεύουν και διαμορφώνουν άποψη για τα σύγχρονα	
μουσικά ρεύματα, που νοιάζονται για το φυσικό, κοινωνικό,	
πνευματικό και οικονομικό περιβάλλον, που γνωρίζουν και	
μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη μουσική τεχνολογία και τα	
μέσα που προσφέρει η τεχνολογία πληροφορίας και	
επικοινωνίας.	
Η Μουσική, έτσι, συμβάλλει την ολιστική παιδεία των	στην
μαθητών και των μαθητριών και στη διαμόρφωση πολιτών	
να είναι ικανοί και ωφέλιμοι μπροστά στις προκλήσεις του	που
21ου αιώνα.	
Το Πρόγραμμα Σπουδών της Μουσικής αποτελεί πλαίσιο από	για
διαπραγμάτευση τόσο από τους εκπαιδευτικούς (άνδρες και	
γυναίκες) όσο και από τους μαθητές και τις μαθήτριες και όχι	
μια δοσμένη συνταγή για άκριτη εφαρμογή.	

Πηγή:

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/mousiki/analytiko_programma.html

(Διασκευή)

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (2)

Στο παρακάτω κείμενο να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη **πρόθεση**. Μαζί με την πρόθεση συμπληρώστε και το άρθρο, όπου αυτό είναι απαραίτητο, όπως στο παράδειγμα.

Το Πρόγραμμα Σπουδών της Μουσικής δίνει έμφαση **0. στη** βιωματική συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών 1. _____ ποικίλες μουσικές εμπειρίες. Μέσα 2. _____ δραστηριότητες εκτέλεσης, ακρόασης, αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης οι μαθητές και οι μαθήτριες γνωρίζουν εμπειρικά, εικονικά και 3. _____ τρίτο στάδιο συμβολικά τη νέα γνώση. Η μουσική σημειογραφία δεν είναι αυτοσκοπός 4. _____ μάθημα της Μουσικής, αλλά αντίθετα, εισάγεται όταν είναι απαραίτητη 5. _____ να ενισχύσει τη μάθηση, και πάντα εφόσον προηγηθεί η βιωματική επαφή των μαθητών και μαθητριών 6. _____ την νέα γνώση. Ακολουθείται η προσέγγιση «ο ήχος προηγείται του συμβόλου» και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση 7. _____ εισαγωγή άτυπων μαθησιακών μεθόδων και πρακτικών που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες 8. _____ χώρο της δημοφιλούς και της παραδοσιακής μουσικής.

Η συνεργασία 9. _____ την κοινότητα είναι μια καινοτομία την οποία ενισχύει και συστηματοποιεί το Πρόγραμμα Σπουδών, αναγνωρίζοντας τη μεγάλη σημασία που έχουν τέτοιου είδους μουσικές εμπειρίες 10. _____ καλλιέργεια θετικών στάσεων των μαθητών.

Πηγή:

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/mousiki/analytiko_programma.html

(Διασκευή)

Λύση

1. σε, 2. από, 3. σε, 4. στο, 5. για, 6. με, 7. στην, 8. στο, 9. με, 10. στην

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Καθοδηγούμενη δραστηριότητα (1)

Μαζί με έναν συμμαθητή/μια συμμαθήτριά σας συμπληρώστε τα κενά στα παρακάτω αποσπάσματα μιας επιστολής διαμαρτυρίας εκπαιδευτικών με τις μετοχές παθητικής φωνής των ρημάτων τον πίνακα, στην κατάλληλη μορφή τους.

ενισχύω τεκμηριώνω συνυφαίνω υποβαθμίζω εφαρμόζω προάγω

Παράδειγμα: 0. εφαρμόζω → εφαρμοσμένων

Ο τομέας **0. εφαρμοσμένων** τεχνών καταργείται. Με την κατάργηση αυτού του τομέα, που είναι 1. _____ με τον πολιτισμό της χώρας μας, καταργείται και η μόνη διέξοδος για μαθητές με καλλιτεχνικές δεξιότητες. Οι ειδικότητες του τομέα εφαρμοσμένων τεχνών έχουν μεγάλη ζήτηση σε επίπεδο δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως προκύπτει από τις προτιμήσεις στα μηχανογραφικά δελτία των μαθητών και τις υψηλές βάσεις εισαγωγής.

Γράφεται ότι «Μετά από συγκριτική μελέτη ευρωπαϊκών συστημάτων τεχνικής εκπαίδευσης, μελέτη αναγκών της εγχώριας αγοράς εργασίας και ανάπτυξη περιγραμμάτων επαγγελμάτων» εξήχθη το συμπέρασμα ότι ... «επαγγέλματα όπως Γραφικών Τεχνών, Σχεδίασης & Παραγωγής Ενδύματος, Αισθητικής Τέχνης, Κομμωτικής Τέχνης & Αργυροχρυσοχοΐας, δεν υπάρχει σκοπιμότητα να παρέχονται από την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»!

Ποια μελέτη διάβασαν; Αν θέλουν επίσημες και 2. _____ μελέτες, ας απευθυνθούν στους ειδικούς! Τη στιγμή που στις 3. _____ εκπαιδευτικά και τεχνολογικά χώρες η δημόσια τεχνική και επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι ιδιαίτερα 4. _____, στην Ελλάδα εξακολουθεί να είναι 5. _____.

Πηγή:

<http://www.alfavita.gr/arthra/%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AE%CE%BD%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CF%83%CF%8D%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CF%80%CF%84%CF%85%CF%87%CE%B9%CE%BF%CF%8D%CF%87%CF%89%CE%BD-%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CF%8E%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%B4%CF%8E%CE%BD> (Διασκευή)

Λύση

1. συνυφαίνω → συνυφασμένος 2. τεκμηριώνω → τεκμηριωμένες 3. προάγω → προηγμένες, 4. ενισχύω → ενισχυμένη, 5. υποβαθμίζω → υποβαθμισμένη

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Καθοδηγούμενη δραστηριότητα (2)

Μαζί με έναν συμμαθητή/μια συμμαθήτριά σας γράψτε ευχές για την επίλυση των παρακάτω προβλημάτων που αφορούν μουσικά και καλλιτεχνικά σχολεία, όπως στο παράδειγμα.

0. Ο αριθμός των αναπληρωτών και ωρομίσθιων καθηγητών μουσικής τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχει μειωθεί δραματικά.

Μακάρι να μη μειωνόταν/να μην είχε μειωθεί/να αυξανόταν αριθμός των αναπληρωτών και ωρομίσθιων καθηγητών μουσικής.

1. Τα προβλήματα που συνοδεύουν εξαρχής τη λειτουργία των μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων όχι μόνο δεν επιλύονται, αλλά, αντίθετα, επιδεινώνονται.

2. Τα παιδιά των μουσικών σχολείων, εκτός από τις τσάντες, έχουν την υποχρέωση να κουβαλούν και το όργανο επιλογής τους. Γι' αυτό είναι αναγκαία η μίσθωση λεωφορείων χωρίς χιλιομετρικές δεσμεύσεις για όλα τα σχολεία.

3. Ο σκοπός της ιδρυτικής απόφασης των μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων δεν είναι εφικτός χωρίς τη διασφάλιση του απαιτούμενου εκπαιδευτικού προσωπικού.

4. Οι αρμόδιοι φορείς είναι ενήμεροι για την ιδιαιτερότητα και το μέγεθος του προβλήματος στα μουσικά και καλλιτεχνικά σχολεία και οφείλουν να δράσουν ανάλογα.

-
-
5. Ο κ. Υπουργός επέδειξε πρόσφατα γρήγορα αντανακλαστικά για την κάλυψη των χαμένων διδακτικών ωρών λόγω καταλήψεων. Γιατί δεν επιδεικνύει τη ίδια ευαισθησία και για την κάλυψη των χιλιάδων χαμένων ωρών μουσικών μαθημάτων;
-
-

Πηγή: http://www.parakato.gr/2013/12/blog-post_4376.html (Διασκευή)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Δραστηριότητα ανά ζεύγη

Α. Γράψτε σε έναν συμμαθητή ή μία συμμαθήτριά σας ένα γράμμα με επιχειρήματα υπέρ της αύξησης των ωρών διδασκαλίας των καλλιτεχνικών μαθημάτων στα σχολεία.

Β. Γράψτε σε έναν συμμαθητή ή μία συμμαθήτριά σας ένα γράμμα με επιχειρήματα εναντίον της αύξησης των ωρών διδασκαλίας των καλλιτεχνικών μαθημάτων στα σχολεία.

(300 λέξεις)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακή δραστηριότητα: Παιχνίδι ρόλων

Α. Συνομιλητής/Συνομιλήτρια

Θέλετε να προτείνετε τη δημιουργία λεσχών μουσικών και άλλων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων στα δημόσια Λύκεια. Υποστηρίξτε την άποψή σας αναφέροντας τρία οφέλη που πιστεύετε ότι μπορεί κανείς να κερδίσει συμμετέχοντας σε μια τέτοια λέσχη.

Β. Συνομιλητής/Συνομιλήτρια

Αναφέρετε τρεις λόγους για τους οποίους δεν σας ενθουσιάζει ιδιαίτερα η ιδέα συμμετοχής σας σε μια τέτοια Λέσχη.

